

NAŠE ŘEČ 2

ROČNÍK 92

KVĚTEN 2009

Vydává Ústav pro jazyk český AV ČR, v. v. i. – Vedoucí redaktorka: PhDr. Markéta Pravdová, Ph.D.; zástupce vedoucí redaktorky: Mgr. Jan Chromý; výkonný redaktor: Mgr. Jakub Dřímál; redaktorka anglických textů: Mgr. Tamah Sherman, Ph.D.

Členové odborné rady: Mgr. Robert Adam, Ph.D.; PhDr. Jan Balhar, CSc.; Prof. Dr. Neil Bermel; doc. PhDr. Ivana Bozděchová, CSc.; Prof. Dr. Markus Giger; doc. PhDr. Zdeňka Hladká, Dr.; PhDr. Mílada Homolková, Ph.D.; prof. PhDr. Milan Jelínek, CSc.; prof. PhDr. Jiří Kraus, DrSc.; prof. PhDr. Radoslava Kvapilová Brabcová, CSc.; PhDr. Jana Matušová, CSc.; Prof. Dr. Marek Nekula; PhDr. Ivana Svobodová; PhDr. Ludmila Uhlířová, CSc., dr. h. c.; PhDr. Jan Volín, Ph.D.

Adresa redakce: Ústav pro jazyk český AV ČR, v. v. i., Letenská 4, 118 51 Praha 1, tel.: 225 391 445. Vydavatelská spolupráce: Marcela Hladíková, tiskne PBTisk Příbram.

OBSAH

Články

- J. Štěpán*, K vývoji názorů na prameny při zjišťování spisovné normy 57
- M. Waclawičová*, Regionální mluva v korpusu mluvené češtiny ORAL2006 se zaměřením na situaci v českém pohraničí 72

Posudky a zprávy

- M. Křístek*, Kapitoly z dějin české jazykovědné bohemistiky 87
- M. Ireinová*, Co vše se za života stane 89
- I. Nebeská*, Slovenské studie o dětské řeči 91
- I. Bozděchová*, O jazyce a lékařství 94
- J. Hasil*, Dvacet let bohemistiky v Jižní Koreji jako příležitost k setkání východoasijských bohemistů 97

Drobnosti

- R. Adam*, *Jacquese* je špatně 101
- M. Prošek*, *Tunguz*, *Tunguzka*, *tunguzský* 104
- F. Štícha*, Jméno třetí nejvyšší hory světa 107
- D. Svobodová*, Co si můžeme vygooglit? 110

- Z dopisů jazykové poradně 112

JOSEF ŠTĚPÁN

K vývoji názorů na prameny při zjišťování spisovné normy

On the development of opinions on sources used in the investigation of the standard norm

In the 1930s, the sources of the standard norm were based on Ertl's "good author" theory, language consciousness, and the oral practices of the intellectual class according to the Prague School of Linguistics. In the 1950s, the sources of the grammatical norm were amplified. In the 1960s, spoken Czech, especially the variety known as "common Czech", came forth, with the central basis for investigating the standard norm formed by technical and journalistic texts. After the linguistic-pragmatic turn in the 1970s and 1980s, style and communication norms also began to be considered in addition to the standard norm. The plurality of opinions and the revocation of the opinions of the 1930s and the 1960s are typical for the present postmodern period. In this article, the author presents his own hierarchy of sources. In accordance with A. Jedlička and A. Stich, he regards technical and journalistic texts as the most important source, followed by fiction and spoken literary Czech texts.

Key words: "good author" theory, source, standard norm

Klíčová slova: teorie „dobrého autora“, pramen, spisovná norma

*Zborovská 32, 150 00 Praha 5
stepan.josef@centrum.cz*

MARTINA WACLAWIČOVÁ

Regionální mluva v korpusu mluvené češtiny ORAL2006 se zaměřením na situaci v českém pohraničí¹

Tento článek věnuji s láskou a vděčností svému skvělému učiteli
PhDr. Pavlu Jančákovi, CSc.

Regional speech in the ORAL2006 corpus of spoken Czech with a focus on the situation in the Czech borderland

ORAL2006, a corpus of spoken Czech, provides new opportunities to research the speech of various sociolinguistic types of speakers. In this article, we focus on regional variation in speech. The speakers in ORAL2006 come from all regions of Bohemia, so we can observe differences in their idiolects related to the region of their origin. Phenomena of traditional dialects bound to a particular region are also typical for the given region in ORAL2006. Some of these phenomena spread from their original region to neighboring regions and often also to the borderland. These phenomena tend to be characteristic for interdialectal Czech. They frequently consist of some type of simplification in the morphological system. As concerns speech in the Czech borderland, we can state that some regional phenomena are only characteristic for a certain part of the borderland, i.e. the part neighboring upon the original region of the phenomena.

Key words: borderland speech, corpus of spoken Czech, dialectology, geolinguistics, spoken language

Klíčová slova: mluva v pohraničí, korpus mluvené češtiny, dialektologie, jazykový zeměpis, mluvený jazyk

*Ústav Českého národního korpusu FF UK
nám. Jana Palacha 2, 116 38 Praha 1
martina.waclawicova@ff.cuni.cz*